

tyto podklady pokud možno vyčerpávající a musí obsahovat údaje o bojové sestavě svazku, o speciálních úkolech útvarů zvláště dělostřeleckých, o plánovaném manévru, o opatřeních OPZHN (proti atomovému manévru), o plánovaném průběhu obranného boje a hlavně všechny materiální požadavky, které s tím sou-

visejí, pořadí přísunů, normy spotřeby apod. Tento požadavek vyplývá zejména z toho, že veškeré přísuny v obranném boji bude nutné plánovat s přihlédnutím k velmi omezeným časovým a dopravním možnostem týlu velmi přesně a detailně, což bude vyžadovat co nejnovější a nejkonkrétnější podklady.

* * *

V rozboru jsem naznačil jen některé základní problémy služby dělostřeleckého vyzbrojování svazku při zabezpečování obranného boje.

Domnívám se však — a to byl názor i některých autorů článků ve VM čís. 7 a 8 /63 — že bude nutné zabývat se touto problematikou více a hlavně na cvičeních, aby bylo možné prověřit, nakolik jsou tyto teoretické předpoklady a názory správné. Současně bude účelné získat určité návyky pro řízení služby dělostřeleckého vyzbrojování aspoň v těch fázích obranného boje, kdy plnění odborných úkolů se vymyká běžným zvyklostem.

Zkušenosti z uvádění vojsk do bojové pohotovosti

Major Josef Bergman, major Vincent Vasilko

Vycházíme-li z reálných závěrů o možnostech a záměrech pravděpodobného nepřítele je zjevné, že cílem jaderných úderů v prvním hromadném úderu budou vojska z mírových posádkách. Proto prvním a důležitým úkolem bude rychle vyvést vojska z mírových posádek k uchránění živé síly, bojové techniky a materiálu před úderem.

Včasné vyvedení je podmíněno rychlým proniknutím stanovených signálů bojové pohotovosti na všech stupních, připravenosti dozorcích orgánů k plnění úkolů bojového poplachů v době, kdy velitelství sbor je mimo ubytovací prostor a znalosti (nacvičenosti) úkolů všemi jednotlivci, zvláště řidiči.

Nejprve několik zkušeností z pronikání signálů v rámci našeho svazu.

Podle našeho názoru dosud platné časové normy nevystihují již současnou potřebu i možnosti a je k nim vlastně přidáván čas jenom pro jistotu (navíc), aby i slabě připravený dozorcí orgán nebo telefonní ústředna úkol splnili.

Jaké tím vznikají časové ztráty?

Na stupni svaz — svazek a útvar je stanovena norma 10 minut, na stupni svazek — útvary rovněž 10 minut a v útvaru do 5 minut.

Současně technické vybavení dozorcích orgánů (telefonních ústředn) umožňuje předat signál:

— na stupni svaz — hlavní svazky (útvary) do 10 min.,

— na stupni svazek — útvar do 5—7 min.,

— uvnitř útvarů do 1 min.

Zkušenosti v celé řadě případů ukazují, že signály byly (byl-li dozorcí orgán dobře připraven) předány i v kratších časech.

Zde je tedy první časová rezerva, podle které můžeme učinit tyto závěry:

— splníme-li stanovené časové normy, dojde na uvedených stupních k vyrozumění vykonavatele (vojáka) za 25 minut, byl-li signál vyhlášen ze stupně svazu;

— využijeme-li plně současných technických prostředků, dosáhneme za stejných předpokladů proniknutí signálů za 16–18 minut;

— v prvním případě od doby zahájení pronikání signálu do 30 min. nevyvedeme vševojskový útvar z posádky, v druhém případě samozřejmě za určitých předpokladů (potřebný počet výjezdů pro jednotlivé prapory) ano.

Z těchto norem, které prakticky dosáhla většina útvarů, musíme vycházet. Při dalších úpravách a zkvalitnění technického vybavení dozorcích orgánů, je možné tyto časy dále zkracovat.

Uvedeme možnosti dalšího zkrácení doby pronikání signálů:

— v útvech bude výhodné zavést signální zařízení přímo k vykonavatelům, tj. na ložnice mužstva a současně k dozorcím roty. Dozorčí pluku prakticky okamžitě, během 10–20 vteřin vyhlásí signál bojové pohotovosti v útvaru. Tento způsob je výhodné zdvojit rozhlasovým zařízením, které je prakticky u všech útvarů zavedeno. Systém signálního zařízení až k vykonavatelům nejen urychluje vyhlášení signálů, ale zjednodušuje podstatně celou činnost dozorcího útvaru;

— další možností je signální zařízení k vykonavatelům v rámci celých posádek. Jsou posádky, kde je soustředěno kolem 20 i více útvarů s různou podřízeností. Zejména tam by mohlo být plně využito signálního zařízení v rámci posádky, ovládaného z jednoho centra od dozorcího posádky nebo telefonní ústředny. Tento systém podstatně zjednoduší a několikanásobně urychlí proniknutí signálů ke všem útvarům v posádkách.

Domníváme se, že tyto dva způsoby by plně vyhovovaly i jako doplněk nově zkoušeného způsobu pronikání signálů, který byl přezkušován signály PODZIM a ZIMA v rámci celé ČSLA. Tento způsob mohou si vybudovat útvary vlastní péčí s minimálními náklady.

Podrobně musí být zabezpečeno i vyzkoušení vojáků z povolání. Způsob vyzkoušení spojkami, který byl považován dosud za hlavní, nezabezpečuje jejich včasné vyzkoušení a svol. Mají-li mít velitelé možnost ovlivňovat plnění bojového úkolu přímo ze shromaždiště, musí být do P+40–50 minut u svých jednotek. Stejný požadavek je i na vyšší štáby. Zkušenosti nám ukazují, že vyzkoušení spojkami v posádkách střední velikosti trvá minimálně 30–40 minut, takže tento

způsob lze považovat za doplňkový a a nikoliv základní. V každém případě musí být zajištěno velení podřízeným svazkům, útvarům a jednotkám alespoň částí velitelského sboru již do 40 minut. Pro vyzkoušení se nejvíce osvědčují různá signální zařízení jako např. zvonky, telefony s tlačítkem zvonkového zařízení pro další účastníky apod. Největší perspektivu má však takové zařízení, které by zajistilo během několika vteřin vyzkoušení všech vojáků z povolání v rámci posádky. Avšak i nejkvalitnější technické zařízení musí být zdvojeno systémem vyzkoušení spojkami. V poslední době se osvědčilo v některých posádkách našeho svazu zařízení HDO. Počet účastníků, kteří mohou být vyzkoušeni stanovenými signály z ústředny je pro naše potřeby prakticky neomezen. Zařízení má být budováno péčí energetických závodů po zhodnocení důležitosti a ekonomičnosti v té nebo oné posádce. I když výdaje na údržbu zařízení by byly minimální a zařízení pro každého účastníka je přenosné, výdaje na vybudování ústředny pro vysílání signálů jsou příliš vysoké (několik set tisíc Kčs).

Perspektivně by bylo nejvýhodnější použít bezdrátového zařízení, které má proti linkovému řadu výhod, zejména menší poruchovost, možnost širokého a rozmanitého použití.

Hlavním nedostatkem, který brání dalšímu rozvoji prostředků vyzkoušení, je poměrně vysoká nákladnost a téměř nemožnost pořídit taková zařízení v širším měřítku svépomocí útvarů.

V závěru k této části považujeme za nutné zdůraznit, že rychlé vyzkoušení vojsk je podmínkou jejich včasného vyvedení z posádek. Snahou musí být zřízovat jednoduchá zařízení, která umožní proniknutí signálů během několika vteřin.

Po vyzkoušení jednotek v rámci útvaru při správné činnosti dozorcích orgánů záleží především na řidičích, zda dopravní a bojová technika včas opustí posádku (ubytovací prostor). Je výhodné rozdělit přesně čas k odchodu vojáků do parku, k přípravě výjezdu a k výjezdu z parku.

Každý musí být podrobně seznámen s úkolem, který má po vyhlášení bojového poplachu plnit.

Podle podmínek jednotlivých útvarů můžeme vycházet z kalkulace, že útvar, který má kolem 200 vozidel, bude projíždět jednou branou asi 16 minut (rychlost 15 km, vzdálenost mezi vozidly 10–15 m), takže na činnost jednotek v kasárnách

zbývá maximálně 14 minut, během kterých se musí většina vojáků dostavit do parku, řidiči musí připravit vozidla k výjezdu a některé nakládací skupiny musí naložit materiál. Z toho vyplývá, že řidiči se musí dostavit do parku nejdéle 8–10 minut po vyhlášení poplachu.

K usnadnění rychlého a organizovaného výjezdu je vhodné stanovit několik os (alespoň 2–3), čímž se 2–3krát snižuje doba potřebná k opuštění ubytovacího prostoru a vzroste i organizovanost výjezdu, který může být po jednotkách. V takovém případě je možné, aby útvar opustil ubytovací prostor do 20 minut a posádku do 30 minut po vyhlášení poplachu.

Časové rezervy jsou ještě u samostatných útvarů, které mají kolem 50 vozidel. Podle zkušeností je možné, aby tyto útvary opustily ubytovací prostor během 2–4 minut po nastartování vozidel, takže mohou opustit posádku do 20–25 minut.

Vzhledem k nutnosti rychlého opuštění posádky vystupuje v současné době do popředí problém, jak při dnešních počtech BT zabezpečit výjezd do 30 minut z těch posádek, kde je řada útvarů s různou podřízeností.

Proto velitel našeho svazu nařídil provést hned začátkem výcvikového roku v těch posádkách, kde jsou více než dva útvary, posádkové metodické nácviky za účasti všech útvarů v posádce a řízení velitele posádky. Tyto nácviky nám umožnily získat některé zkušenosti, podle nichž se posádkové plány upravují v plnění některých úkolů co do místa a času. Ukázalo se, že žádná kalkulace, žádný plán zpracovaný v rámci posádky nedává představu o tom, jak bude ve skutečnosti vypadat výjezd několika set (v největších posádkách i několika tisíc) vozidel, které opouštějí ubytovací prostor jednotlivě během 10–20 minut.

Ukázalo se, že největší pozornost musí být věnována:

- pořadí výjezdů útvarů podle důležitosti;
- sladění výjezdu z parků v ubytovacích prostorech a cest výjezdů z kasáren;
- sladění prostorů shromaždišť a os přesunu k jejich zaujetí,
- konkrétním úkolům pořádkové služby, která musí být na důležitých a nebezpečných místech zesílena i technickými prostředky pro uvolnění os od nepojízdné techniky;
- stanovení pořadí a času odběru munice a jiného materiálu z posádkových skladů.

Největším přínosem byly nácviky v těch posádkách, kde velitelé se osobně podíleli na přípravě a provedení zaměstnání a kde bylo vyvedeno maximální množství bojové a dopravní techniky, včetně uložené. V těch posádkách, kde byly počty vyvedených vozidel omezeny na 50 i méně procent, nedaly nácviky podrobný obraz o plněních úkolů.

Přitom nešlo o žádný úkol navíc, ale o úkol stanovený v plánu BPP. Správně uvažovali ti velitelé, kteří si uvědomili, že je z hlediska nákladů ekonomičtější jeden posádkový nácvik, než-li nácviky jednotlivých útvarů v posádce, na které jsou čas i prostředky vyhrazeny v příslušném měsíci výcvikového období.

Všechna tato zaměstnání potvrdila, že opuštění všech posádek do 30 minut je nejen splnitelné, ale že v jednotlivých případech bude možné zkrátit stanovené časové normy.

Potvrdila se zkušenost, že splnění úkolů, kde záleží na každé minutě nestačí pouze naplánovat. Mají-li jednotky a jednotlivci plnit úkoly samostatně, prakticky bez přítomnosti vojáků z povolání, musí být k tomu připraveny a nacvičeny.